

УДК 910.4(477.42)

Інна Костянтинівна Нестерчук

к. г. н., доцент

Павло Ігорович Кривець здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Середня освіта (Географія),
Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир

ГЕОГРАФІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО (ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ) В МЕЖАХ КОРОСТЕНСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Актуальність розвитку екологічного (зеленого) туризму набуває дедалі більшого значення, тому що саме ця галузь перебуває на початковій стадії розвитку. Екотуристичні мандрівки організовуються переважно самостійно, комерційна діяльність у цьому напрямі лише зароджується. Наразі важливим є внутрішній в'їзний туризм на локальних територіях, зокрема в межах Коростенського району Житомирської області, де є всі географічні передумови розвитку такого виду туризму як екологічного (зеленого).

Екологічний туризм – порівняно нове поняття в туристичній діяльності. Напрями екологічних турів відрізняються від традиційних туристичних потоків. Екотуристи відправляються в основному з розвинених країн у ті, що розвиваються й розташовані переважно в тропіках, де природа екзотична й приваблива для мешканців помірних широт [1].

Об'єктами екологічного туризму є: природні та культові пам'ятки, біосферні заповідники, національні природні і регіональні ландшафтні парки, природно-антропогенні ландшафти, лісові масиви, екзотичні рослини і тварини.

Основні завдання екологічного туризму зведено до гармонізації відносин між природою, суспільством та економікою, вони тісно пов'язані з інтелектуально-освітньою, культурно-пізнавальною, естетично-художньою та розважальною функціями екологічного туризму.

Україна володіє унікальними природними ресурсами: 12,8% її території займає площа потенційних рекреаційних ресурсів, яку складає морська вода узбережжя Криму, Одеси, Херсона, мінеральні води Прикарпаття і Закарпаття, грязі лиманів і озер Криму, Одеси, Херсона, Вінниці і Донбасу. Однак природний потенціал України використовується не більше 25 відсотків. Для того, аби природні ресурси використовувати, потрібно мати про них добре уявлення.

Офіційно в Житомирській області зареєстровано 30 [зелених садиб](#). При цьому потенціал сільського зеленого туризму області використовується на 5 - 10%, хоча, [за словами експертів](#), для громад зелений туризм наразі є одним із найпростіших способів поповнити бюджет громади [2].

Коростенський район (з адміністративним центром у місті **Коростень**) у складі територій Білокоровицької сільської, Гладковицької сільської, Горщиківської сільської, Іршанської селищної, Коростенської міської, Лугинської селищної, Малинської міської, Народицької селищної, Овруцької міської, Олевської міської, Словечанської сільської, Ушомирської сільської, Чоповицької селищної територіальних громад, затверджених Кабінетом Міністрів України [3].

За наявністю рекреаційних ресурсів **Коростенський район** Житомирщини посідає одне з провідних місць у державі. Це край озерних, річкових і лісових ландшафтів. Поверхневі водні ресурси в ньому формуються в основному із місцевого стоку у річковій мережі переважно на власній території, за рахунок атмосферних опадів, а також транзитного стоку, який надходить із суміжних областей.

Територіально екологічний туризм в **Коростенському районі** концентрується саме на землях об'єктів природно-заповідного фонду: Поліський заповідник, гідрологічний заказник загальнодержавного значення; Дідове озеро (заболочене озеро та прилеглі болота); орнітологічний

загальнодержавний заказник «Часниківський», до складу якого входять численні та різноманітні за статусом об'єкти.

В цілому, % використання об'єктів природно-заповідного фонду Житомирської області загальнодержавного значення за показником «туристична значущість» складає 83 % , вважаємо, що це доволі високий рівень. За показником «доступність» % використання склав 67 % [4]. Це означає, що об'єкти природно-заповідного фонду Житомирської області загальнодержавного значення потребують від туристів відповідних зусиль, щоб до них достатися (транспортна інфраструктура, необхідність залучення спеціального автомобільного транспорту, отримання відповідних дозволів для потрапляння на територію, залучення спеціально підготовлених гідів, використання відповідних інформаційних показників та знаків тощо). Стан збереження об'єктів є високим та складає 81 %. Загальний рейтинг – 77 %, що цілком доводить актуальність включення об'єктів природно-заповідного фонду Житомирської області загальнодержавного значення, в якості атрактивних, до програм екологічно-орієнтованих турів по Житомирській області.

Екологічний туризм пов'язаний з антропогенним навантаженням на природні і культурно-історичні туристські ресурси завдяки масовості туризму. Найбільш вразливими від туристського впливу є малі популяції рідкісних тварин і рослин (ендеміки, релікти) та види, що повільно відтворюються. Деяке зменшення та припинення впливу на природні комплекси реалізується розробкою управлінських заходів.

Література:

1. Географія туризму: Екологічний туризм / В. В. Тарасова, І. К. Нестерчук, І. М. Ковалевська, А. С. Осіпчук. Київ: Вид-во «SBA Print», 2021. 252с.

2. Зелені садиби Житомирщини. Де відпочити влітку URL: <https://suspilne.media/138105-zeleni-sadibi-zitomirsini-de-vidpociti-vlitku/> (дата звернення: 30.01.2023).

3. Житомирщину поділили на 4 райони: куди які села будуть входити
URL:

<https://vysokivska-gromada.gov.ua/news/1595318076/> (дата звернення:
01.02.2023).

4. Дмитрук О.Ю., Дмитрук С.В. Екотуризм: Навчальний посібник – К.:
Альтерпрес, 2017. – 358 с.

УДК 314

*Світлана Вікторівна Добровольська,
вчитель географії загальноосвітньої школи
I-III ступенів №47, м. Маріуполь*

ПЕРСПЕКТИВИ ПРОМИСЛОВОЇ РОЗРОБКИ АНАДОЛЬСЬКОГО РІДКОЗЕМЕМЕЛЬНОГО РОДОВИЩА ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ВПЛИВУ ВИДОБУТКУ КОРИСНИХ КОПАЛИН НА ДОВКІЛЛЯ

Згідно із Кодексом України про надра (ст.4) "**Надра** є виключною власністю Українського народу і надаються тільки у користування". За результатами проведених підприємствами, установами та організаціями, які відносяться до сфери управління Державної служби геології та надр України, геологорозвідувальних робіт, в Україні створена потужна **мінерально-сировинна база**. В надрах України виявлено понад 20 000 родовищ і рудопроявів з 95 видів корисних копалин, з яких близько 8 000 родовищ мають промислове значення і обліковуються Державним балансом запасів. Близько 3 000 родовищ освоєно промисловістю та на їх базі функціонують понад 2 000 гірничовидобувних підприємств.

Сучасні потреби України в рідкісноземельних оксидах складають 400-600 т/рік і задовольняються за рахунок імпорتنих поставок. На території України промислові концентрації рідкісних земель виявлені в південно-східній,